

BIBLIOTECA PUBLICĂ RAIONALĂ „IULIAN FILIP”: CERCETARE, INOVAȚIE ȘI PROVOCĂRI ACTUALE ÎN LECTURĂ

Adelina PORCESCO

Rezumat:

Într-o epocă dominată de ecrane și viteză informațională, Biblioteca Publică Raională „Iulian Filip” Drochia are deplină încredere în forța formativă a lecturii. Cercetarea realizată în perioada octombrie – decembrie 2024 a arătat că peste 80% dintre utilizatori apreciază serviciile bibliotecii, iar majoritatea preferă în continuare cartea tipărită. Această alegere confirmă că lectura tradițională păstrează o putere autentică de reflecție și conectare. Astfel, biblioteca îmbină tradiția cu inovația, dezvoltând spații și servicii care valorifică atât cartea pe hârtie, cât și resursele digitale, devenind puntea vie între trecutul cărții și viitorul cunoașterii.

Cuvinte-cheie:

biblioteca, lectura publică, studiu sociologic, club de lectură.

Abstract:

In modern times dominated by screens and information speed, the „Iulian Filip” Drochia District Public Library has full confidence in the formative power of reading. A research conducted by it in October - December 2024 demonstrated that over 80% of users appreciate the library's services, and the majority of public still prefer the printed book.

This choice confirms that traditional reading preserve the authentic power of reflection and connec-

tion. The library try to combine tradition with innovation, developing spaces and services for both the paper book and digital resources, thus becoming the living bridge between the past of the book and the future of knowledge.

Keywords:

library, public reading, sociological study, reading club.

Într-o vreme în care zgomotul informației pare să acopere liniștea lecturii, Biblioteca Publică Raională „Iulian Filip” Drochia continuă să creadă în forța cuvântului scris – nu ca nostalgie, ci ca temelie solidă a formării umane și culturale.

Activitatea noastră se axează pe trei direcții esențiale: cercetare, inovație și adaptare la provocările lecturii contemporane.

Deși societatea e dominată de ecrane, algoritmi și viteze amețitoare, cititul – mai ales în forma sa clasică, tipărită – rămâne una dintre cele mai puternice forme de reflecție, autocunoaștere și conectare autentică cu lumea.

În perioada octombrie – decembrie 2024, am desfășurat o cercetare aplicată, chestionând utilizatori de toate vârstele. Rezultatele ne-au bucurat și ne-au provocat: peste 80% dintre respondenți au evaluat pozitiv colecțiile și serviciile.

Unul dintre cele mai relevante rezultate ale sondajului a fost însă următorul: majoritatea respondenților au declarat că preferă cartea tipărită. Într-un context în care se vorbește mult despre digitalizare, despre ecrane și algoritmi, această cifră este mai mult decât o statistică. Ea este o mărturie. O dovadă că lectura, în forma ei clasică, păstrează o forță tainică și vitală. Foșnetul filelor, mirosul hârtiei, ritmul impus de lectura liniștită nu pot fi înlocuite complet de formatul digital, oricât de comod și accesibil ar fi.

Această realitate ne obligă la echilibru. Nu putem întoarce spatele progresului, dar nici nu trebuie să sacrificăm tradiția pe altarul inovației. Misiunea noastră, ca bibliotecari, este să fim punte între trecut și viitor, între cartea de pe raft și conținutul din *cloud*, între nevoia de conectare și nevoia de reflecție.

În contextul cercetării realizate, se conturează câteva direcții clare de acțiune:

- actualizarea colecțiilor, cu accent pe titluri recente, atractive, relevante pentru tineretul de azi;
- dezvoltarea ofertei digitale, dar fără a exclude sau minimaliza cartea tipărită;
- crearea de spații hibride, unde cărțile, tehnologia și oamenii coexistă armonios;
- menținerea unui dialog constant cu utilizatorii, ascultarea opiniilor și adaptarea dinamică la nevoile lor.

Această cercetare ne-a reconfirmat misiunea: biblioteca trebuie să devină punte între trecutul valoros al cărții și viitorul dinamic al cunoașterii digitale.

Astăzi, biblioteca noastră este un spațiu de întâlnire, de creație, de reflecție și participare, care pulsează odată cu ritmul vieții comunității drochiene. Aici se regăsesc toate vârstele, toate generațiile, toate curiozitățile.

Una dintre direcțiile esențiale ale inovației a fost extinderea ofertei culturale prin cluburi de lectură și ateliere creative, gândite pentru a stimula dialogul, gândirea critică și gustul pentru frumos. Printre cele mai relevante exemple se numără clubul „Book-uria lecturii” – în cadrul căruia dezvoltăm proiectul: „Eminescu: armonii culturale”, cu care am fost selectați în Programul Național „Acces la cultură”, inițiat de Ministerului Culturii, instituție implementatoare Biblioteca Națională a Republicii Moldova. În contextul declarării Anului 2025 – Anul Eminescu, am decis ca proiectul să fie dedicat descoperirii și promovării liricii eminesciene. Până acum am realizat două activități în cadrul acestui proiect, unde am avut-o ca invitat de onoare pe doamna Maria Șlehtițchi, poetă, eseistă, critic literar, membră a Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și din România, doctor habilitat în filologie. Urmează să desfășurăm un concurs sub genericul „Voci eminesciene: Poezie și muzică pe aripi de vers”, o competiție care va aduce laolaltă tineri talentați din întreg raionul Drochia. Câștigătorii acestui concurs vor beneficia de o excursie la Botoșani sub genericul „Pe urmele poetului”.

Alt serviciu este clubul „Spațiul adolescenței”, unde tinerii ex-

plorează literatura de dezvoltare personală, învățând să-și înțeleagă emoțiile, visele și identitatea. Acest club oferă adolescenților un spațiu sigur pentru reflecție, dialog și devenire personală prin intermediul lecturii.

Proiectul „Cu mami și tati citim o carte”, dezvoltat de filiala pentru copii a BPR „Julian Filip”, s-a ales cu locul al III-lea în cadrul Programului Național *LecturaCentral*.

Un alt proiect, „Lecturile sufletului”, desfășurat online și dedicat publicului larg, este centrat pe citirea împreună, unde se simte împreună și se învață unii de la alții. Fiecare ediție dă glas unui fragment din opera plină de înțelepciune și sensibilitate a scriitorului Aurelian Silvestru, deschizând un spațiu sincer de dialog, reflecție și împărtășire.

Aceste activități contribuie nu doar la apropierea de carte, ci și la consolidarea unei comunități culturale vii, în care biblioteca devine un catalizator al transformării individuale și colective. Prin ele, lectura este adusă în viața cotidiană a oamenilor cu naturalețe și bucurie. Copiii desenează personaje, tinerii dezbate teme din romanele contemporane, iar seniorii redescoperă poezia ca formă de vindecare interioară.

În paralel cu păstrarea valorilor clasice, biblioteca a pășit cu încredere în spațiul digital. Am introdus activități de educație media și formare digitală, în special pentru persoane vârstnice, ajutându-le să se orienteze în fluxul informațional tot mai dens. Alfabetizarea digitală, navigarea sigură pe internet, selecția surselor credibile sunt competențe esențiale în secolul XXI, iar biblioteca a devenit partenerul de încredere în formarea acestor abilități.

Mai mult decât atât, prin proiecte de tip „Biblioteca multimedia” am încurajat creația digitală: videoclipuri de recomandare de carte și de promovare a creației scriitorilor, colaje audio-vizuale pentru promovarea evenimentelor culturale și expoziții virtuale despre colecții noi apărute în bibliotecă.

Pentru a răspunde nevoilor reale ale comunității, am extins colaborarea cu școli, instituții culturale, organizații neguvernamentale, dar și cu părinți, profesori și tineri activi. Fiecare parteneriat a născut un nou produs cultural: expoziții tematice, dialoguri între generații, întâlniri cu scriitori, campanii de promovare a lecturii.

Biblioteca participă activ la evenimentele comunitare organizate de Direcția Culturală și Turism a consiliului raional Drochia, printre care Ziua Europei, Ziua Drapelului, Ziua Comemorării Victimelor Holocaustului, Festivalul Familiei, Ziua Independenței, Ziua Limbii și multe alte evenimente.

Prin aceste colaborări, biblioteca iese dincolo de ziduri și devine parte integrantă a vieții comunității, oferind experiențe culturale semnificative.

Cu toate acestea, inovația nu înseamnă renunțarea la tradiție, ci reinventarea continuă a felului în care ne apropiem de lectură, cunoaștere și comunitate. BPR „Iulian Filip” și-a asumat acest drum al transformării, devenind o bibliotecă a viitorului trăit în prezent: o bibliotecă în care cartea e doar începutul, iar ceea ce urmează e o experiență culturală completă, în care fiecare cititor devine și creator.

Ritmul nostru cotidian este dominat de *scroll* și notificări, de viteza fluxului informațional și de preferința pentru conținut scurt, vizual și interactiv. În acest context, lectura – mai ales cea tipărită – pare adesea că își pierde terenul, mai cu seamă în rândul tinerelor generații. Nu pentru că ar fi mai puțin valoroasă, ci pentru că ritualul lecturii solicită timp, atenție și liniște interioară – resurse tot mai greu de găsit în agitația lumii moderne.

Aceasta este, poate, una dintre cele mai mari provocări actuale pentru biblioteci: Cum aducem lectura mai aproape de generația digitală fără a o impune? Cum le spunem tinerilor că cititul nu este o sarcină de îndeplinit, ci o poartă spre lumi interioare bogate? Cum convingem un adolescent crescut cu TikTok că o pagină de roman poate avea mai multă forță decât o mie de videoclipuri?

La Biblioteca Publică Raională „Iulian Filip” am înțeles că răspunsul nu stă în opoziție, ci în adaptare inteligentă. Nu e nevoie să alegem între carte și tehnologie. Avem datoria să le punem în dialog. Astfel, lectura devine un proces viu – un joc, o provocare, o aventură care se trăiește, nu doar se parcurge.

În acest sens, ne-am propus să construim experiențe de lectură – nu simple momente de consum al textului, ci contexte vii în care cartea se intersectează cu creativitatea și tehnologia. Am provocat adolescenții să își spună poveștile prin intermediul cărților pe care

le-au citit. Am creat activități în care cartea tipărită coexistă cu imaginea, sunetul, animația – fără a-și pierde identitatea.

În același timp, personalizarea recomandărilor a devenit esențială. Nu toți cititorii caută același lucru, iar algoritmiile platformelor ne-au învățat că oamenii reacționează diferit la conținut, în funcție de vârstă, experiență și dispoziție. Bibliotecarul, în acest context, nu mai este doar un intermediar între cititor și carte, ci devine un ghid empatic, un traducător al nevoilor personale în oferte culturale relevante.

A fi bibliotecar azi nu înseamnă doar a gestiona colecții sau a completa fișe, ci înseamnă a citi lumea și a o reda publicului într-un limbaj accesibil, empatic și motivant, a lucra cu oameni, nu doar cu fonduri de carte.

În tot acest efort, cercetarea ne ajută să înțelegem publicul, să-i identificăm nevoile și așteptările. Inovația ne oferă instrumente și curajul de a experimenta. Iar provocările ne mențin vii și necesari, ne obligă să fim prezenți, conectați și implicați.

Referințe bibliografice:

1. DRĂGĂNEL, Angela. Cercetarea în biblioteca publică (o radiografie a experiențelor bibliotecilor publice teritoriale din Republica Moldova, reflectate în rapoartele analitice anuale pentru anii 2018-2019) [online]. In: *Magazin bibliologic*. 2020, nr. 3/4, pp. 113-123. ISSN 1857-1476. Disponibil: http://37.233.63.203/bitstream/handle/123456789/1216/Dr%c4%83g%c4%83nel_Cercetarea.pdf?sequence=1&isAllowed=y [accesat 2024-12-19].
2. *Ghid în sprijinul implementării SM ISO 16439:2018 „Informare și Documentare. Metode și proceduri pentru evaluarea impactului bibliotecilor”*. Chișinău, 2018. 60 p. Disponibil: <https://bibliotecipublicerm.wordpress.com/wp-content/uploads/2019/01/ghid-informare-%C8%99i-documentare.-metode-%C8%99i-proceduri-pentru-evaluarea-impactului-bibliotecilor.pdf> [accesat 2024-11-10].
3. ILUȚ, Petru. *Ancheta sociologică și sondajul de opinie: Teorie și practică*. Iași: Polirom, 1997. 216 p. ISBN 973-9248-65-9.
4. *Raportul analitic al Bibliotecii Publice Raionale „Iulian Filip” Drochia – 2024*. Manuscris.